

R

REVEIL-SERIE

GEBED EN OPROEP

BERNARDUS SMYTEGELT

No. 509

NOVEMBER 2014

BERNARDUS SMYTEGELT

Bernardus Smytegelt is één van de bekendste predikanten uit de tijd van de Nadere Reformatie.

Hij werd geboren op 20 augustus 1665 te Goes, als zoon van Marinus Smytegelt (boekverkoper) en Anna Lambregtse. De familie was afkomstig van Tholen.

Smytegelt studeerde theologie in Utrecht waar hij veel contact had met de hoogleraar M. Leydekker. Hij verdedigde bij hem in 1686 zijn dissertatie “Over de eenheid der kerk”, die hij opdroeg aan zijn vader, en aan zijn oom Petrus Smytegelt, predikant te Middelburg. Zijn medestudenten achtten hem hoog vanwege zijn godsvrucht en heel zijn houding.

Hij was op en top een Zeeuw: zijn studiejaren in Utrecht waren de enige die hij doorbracht buiten Zeeland. Smytegelt bleef ongehuwd.

In 1689 werd hij bevestigd tot predikant te Borsele. Van daar vertrok hij in 1692 naar zijn geboortestad Goes. Kort na zijn komst daar gaf hij blijk van wijsheid en pastoraal inzicht bij een hevige twist rondom de benoeming van een paar rentmeesters.

In 1695 nam hij de herdersstaf op in de gemeente

van Middelburg. Hij verwierf zich daar in de loop der jaren grote invloed en aanzien als trouwe pastor en bovenal prediker. Smytegelt was een populaire predikant die gewoon was voor de vuist weg het woord te voeren. “Zijn stem was zeer fors, ‘als een klok die het kerkgebouw tot in de hoeken vervulde’. In zijn jongere jaren sprak hij met ‘een lijmerige preektoon’. Maar later liet hij dat varen – hij had zulke hulpmiddelen om zijn bevindelijkheid te bewijzen volstrekt niet nodig – en sprak hij eenvoudig en natuurlijk”(dr. M.J.A. de Vrijer, Ds. Bernardus Smytegelt en zijn “Gekrookte Riet”, pg. 127). Hij had een levendige stijl. Zelf heeft hij geen van zijn preken volledig opgetekend. Sommigen hebben geprobeerd ze op te nemen, van wie Maria Boter de meest bekende is.

Hij was zeer geliefd. Algemeen betitelde men hem als vader Smytegelt, of ‘de oude van het Singel’. Hij verstond het zich als boeteprediker te richten tot alle lagen der samenleving. Kwaden van allerlei aard werden door hem aan de orde gesteld. Niemand, hoog of laag, werd door hem gespaard. Dus viel hem ook smaad ten deel. Verder was zijn prediking een doorgaande oproep tot het beoefenen van persoonlijke godsvrucht. In eigen persoon stelde hij een voorbeeld van zuivere wandel,

in ootmoed en eenvoud, ook in geloof.

Sinds 1729 leed hij aan erge, lichamelijke pijnen en was hij meer dan eens ziek. In 1735 werd hem eervol emeritaat verleend. Op 6 mei 1739 ontsliep hij. Veel preken van Smytegelt worden thans nog opnieuw uitgegeven en met veel zegen gelezen. Bijzonder is dat hij 145 preken heeft gehouden over Mattheüs 12:20-21. Ze werden in twee delen uitgegeven onder de titel “Het gekrookte riet” (’s-Gravenhage en Middelburg 1744).

Bron: Biografisch Lexicon voor de geschiedenis van het Nederlandse Protestantisme, deel 3, blz. 337-340.

De hierna volgende preek is afkomstig uit het boek “Een woord op zyn tyd”, tweede deel, ofte zeven-en-veertig Predicatiën naar tydsomstandigheden geschikt, gedaan door den zaligen heer Bernardus Smytegelt. Het boek werd zonder jaartal uitgegeven door de gebr. Huge te Rotterdam, met een voorrede van Cornelius van Velzen, gedateerd 20 september 1746.

Het is de veertigste preek, te vinden op blz. 497-516, en gehouden op de bededag van ’t jaar 1725. De preek is herschreven in de taal en stijl van het hedendaagse Nederlands.

GEBED EN OPROEP

door

BERNARDUS SMYTEGELT

*“HEERE, bekeer ons tot U,
zo zullen wij bekeerd zijn;
vernieuw onze dagen als
vanouds”.*

Klaagliederen 5:21

Wij lezen in Zacharia 4 vers 10: ‘Wie veracht de dag van de kleine dingen?’ Als men iets gaat bouwen of planten, begint men vaak met kleine dingen. Is dat ook niet de orde van God? U plant een kleine boom en als u lang leeft, kunt u een grote boom rooien. Een mens begint met weinig en als hij sterft, laat hij veel na. Wie van u veracht de dag van de kleine dingen als God ook zo handelt? Wat begon Hij klein en gering, toen Hij de wereld ging scheppen. Wat was de aarde op de eerste dag een ruwe klomp en hoe heerlijk was ze op de zesde dag. Wil God een land of volk groot

maken, wat begint Hij klein! Hoe klein was het begin van het Joodse volk. God roept een paar oude mensen uit Ur der Chaldeeën (Genesis 12); ze waren immers al oud (Hebreeën 11). Er wordt dan een kind geboren en uit dat ene kind kwamen er twee voort, een geliefde en een gehate. Uit die geliefde zijn er twaalf geboren. Ze komen in Egypte, en wat worden ze dan talrijk! God heeft hen uit een klein begin zo groot gemaakt dat iedereen moet zeggen: ‘Welgelukzalig zijt gij, o Israël! Wie is u gelijk?’ (Deuteronomium 33:29). God heeft hen verhoogd tot koningen en oversten over landschappen. Ze zijn zó groot geworden dat iedereen bevreesd was als ze spraken. Iedereen meende dat ze onoverwinnelijk waren, al geloofden de vijanden niet dat ze ooit Jeruzalem zouden innemen.

Als God een land of een volk groot maakt, hoe vindt dat dan plaats? Precies zoals in Israël. Op de allergrootste weldaden volgen de allergrootste misdaden. De Heere moest van hen zeggen: ‘Ik heb kinderen groot gemaakt en verhoogd; maar zij hebben tegen Mij overtreden’ (Jesaja 1:2).

‘Toen nu Jeschurun¹ vet werd, zo sloeg hij achteruit; en hij liet God varen, Die hem gemaakt heeft, en versmaadde de Rotssteen van zijn heil’ (Deuteronomium 32:15). Een kind dat in grote overvloed opgroeit, kan al die weelde ook slecht verdragen. Naarmate de weide vruchtbaar was, zijn zij zat geworden; en toen zij zat geworden waren, hebben zij achteruit geslagen (Hosea 13:6).

Er is niets moeilijkers dan in de vreze Gods het kruis te dragen, maar het is nog moeilijker voorspoed te hebben zonder in de zonde te vallen. Koning Salomo was daarvoor bang. Hij zei: Heere, laat mij niet teveel kruis en niet teveel voorspoed hebben! Als God grote zegeningen geeft en het volk beantwoordt dit met ernstige zonden, zullen de zwaarste oordelen volgen. God heeft Israël geplant op een vette heuvel en Hij verwachtte dat ze goede druiven zouden voortbrengen. Maar als het tegendeel gebeurt, gaat God hun wijnpersbak en hun toren afbreken (Jesaja 5). Dan zal gebeuren wat er in Jeremia 45:4 staat: ‘Zie, wat Ik gebouwd heb, breek Ik af, en wat Ik geplant heb, ruk Ik uit, zelfs dit ganse land’. Dan komt het vuur van Gods oordelen en dat verteert al de ze-

1 Erenaam voor het volk Israël; de naam betekent de oprechte of de rechtschapene.

geningen van Gods rechterhand, die Hij hun land had geschonken.

Als God van zo'n land alles afgenomen heeft en de mensen tot armoede heeft gebracht, is het dan met hen afgelopen? Moeten ze dan zeggen: Er is geen hoop meer? Want de Heere handelt rechtvaardig om de kerk en elke ziel, en alles wat waarde heeft, op deze manier ten onder te brengen. Wat moeten we dan doen?

Er is maar één echt geneesmiddel tot herstel, en er zal geen beter middel gevonden worden tot op de dag van het oordeel toe. Wat is dit geneesmiddel? Het is allereerst een vernedering van het hart die aan de buitenkant zichtbaar is. Als dat onder alle soorten van mensen gezien wordt, dan pas komt er een verandering. Toen de farao zich vernederde, zei God tegen de oordelen: Houd op. Als Achab enige dagen rouw bedrijft en men kan zien dat hij voor de Heere zwijgt, zegt God tegen de oordelen: Houd op, want Achab zwijgt voor mij (1 Koningen 21:27-29). Men zag ook dat de inwoners van Ninevé zich vernederden en dat de koning van zijn troon af kwam. De kleinen en de groten, tot de beesten toe, riepen tot God. Ze huilden, ze vastten en God veranderde het kwaad en het kwam niet. Toen Nebukadnezar tot

zichzelf kwam en erkende dat God in de hemel heerst, werd zijn beestenhart weggenomen en werd hij weer hersteld in zijn vorige positie (Daniël 4). Dat kan een uitwendige vernedering al uitwerken.

Als er nu een inwendige vernedering in het hart komt, kan het niet anders of dit wordt aan de buitenkant zichtbaar. En wat doet God dan? Dan zegt God: ‘Gerechtigheid verhoogt een volk’ (Spreuken 14:34). ‘Maar indien dat volk, waarover Ik zulks gesproken heb, zich van zijn boosheid bekeert, zo zal Ik berouw hebben over het kwaad, dat Ik het dacht te doen. Ook zal Ik in een ogenblik spreken over een volk en over een koninkrijk, dat Ik het zal bouwen en planten’ (Jeremia 18:8-9).

Als wij dit zeggen, denk dan niet dat dit onze eigen opvattingen zijn. Dat weet de duivel ook heel goed. Hoe laat hij dat zien? Op de volgende manier. Als een land afglijdt in de zonde, zal hij een bekering proberen tegen te houden. Hij zegt als het ware: Geef God nog wat uitstel om u te bekeren, neem nog wat bedenktijd. De goddelozen dwingen God ertoe overstromingen, stormen en andere oordelen te zenden. Als deze er zijn,

bijvoorbeeld een onweer, ziet u zelfs zeelui in tranen. Zelfs zij, die anders wel een prooi vóór de hel zouden wegslepen, ziet u nu in tranen. Ga maar eens een schip op! Dan hoort u: Heere, heb ook deze keer nog geduld met ons. ‘O HEERE, God der heerscharen! Breng ons terug; laat Uw aangezicht lichten, zo zullen wij verlost worden’ (Psalm 80:20). Dit weten ook Gods kinderen overal in het land. Als het verderf tot een dieptepunt gekomen is, spreken ze elkaar aan: ‘Laat ons onze wegen onderzoeken en doorzoeken, en laat ons weerkeren tot de HEERE’ (Klaagliederen 3:40). De predikanten weten het en de gemeenten weten het dat het zo moet zijn.

Hoe gedragen zowel vrome als wereldse mensen zich dan? Zij zeggen: Laten wij ons door de duivel niet laten ophouden. Laten wij ons bekeren tot de Heere. Laten wij Hem smeken of Hij het in ons hart wil schenken, omdat wij daartoe niet in staat zijn. Maar we zijn er niet van af door een keer uit te roepen: u moet zich bekeren. Zo zal het niet gaan en we zijn daartoe niet in staat. Zal ook een Moorman zijn huid veranderen of een luipaard zijn vlekken? Net zo min zult gij ook goed kunnen doen, die gewend zijt kwaad te doen (zie Jeremia 13:23).

U vraagt misschien: hoe moet ik dat opvatten, als u zegt dat ik mij bekeren moet? Wel, u moet erom bidden. Jeremia deed het voor het verwoeste land. Ga in uw binnenkamer, zei hij en bid. 'HEERE, bekeer ons tot U, zo zullen wij bekeerd zijn; vernieuw onze dagen als vanouds' (Klaagliederen 5:21).

De profeet was een man die ellende gezien had. Als hij het volk bestrafte, werd hij in de gevangenis of in een modderige kuil geworpen. Hij kon zijn mond niet opendoen of hij kreeg toorn en boosheid als beloning. De man was niet alleen een groot profeet, maar ook een groot dichter. In 2 Kronieken 35:25 heeft hij een jammerklacht gemaakt over koning Josia, en hier in Klaagliederen maakt hij een treurzang.

Hoe kleedt hij het in? Op de volgende manier. God heeft ons van klein groot gemaakt. Wat heeft Hij ons verheven en rijk gemaakt! In het begin waren wij heel gering. Hij toont ook aan hoe zwaar het volk gezondigd had. Ze hadden predikers uitgekozen die niemand waarschuwden tegen de zonde. Hun voorgangers - die ze zelf hadden aangesteld - hadden hen niet gewezen op hun afdwaling. En was er nog iemand van de oude 'getrouwen' die dat wél deed, die ondervond verzet.

Dan gaat hij verder door hen te laten zien hoe groot het onheil en de verwoestingen waren die hen waren overkomen. Mijn hart breekt, zei de man, als ik naar uw grootse muren kijk en nu zie hoe stad en tempel verwoest zijn. O God, zegt hij, hoeveel droefheid geeft het mij als ik het verderf zie dat ons is overkomen.

Nu, deze man werd beter behandeld door de vijanden dan door zijn eigen volk. Hij werd door zijn volk gevangen gezet vanwege zijn getrouwheid. Hij ontving dagelijks een bol brood en water, totdat het brood in de stad op was. Toen werd de stad ingenomen. Toen ze ingenomen was, kwam de overste van de koning van Babel. U ziet, zei hij, dat God gedaan heeft wat u met uw mond gesproken hebt. Wilt u nu met mij meegaan naar Babel? Ik zal u goedgunstig zijn. Maar wanneer u dit niet wilt, daar is Gedália, een goed man, die ik aangesteld heb over het volk van het land. Als u bij hem wilt blijven, doe het en ik zal zorgen dat u een goede behandeling krijgt. Ik zal zorgen dat u leven kunt.

Dan zegt de profeet: Ik bedank u voor het ene, en het andere neem ik aan, ik ga naar Gedália. Dan wordt Gedália door Ismaël vermoord. Daarna komt er weer een ander, die Ismaël vermoordt.

Zo komt de profeet in de handen van enkele oversten van het leger. Profeet, zeggen ze, wilt u ons nog wel een dienst doen? Wilt u God nog eens voor ons vragen of wij in het land moeten blijven of dat wij naar Egypte zullen trekken? Dan antwoordt de profeet: Wel, als ik het doe en ik zeg u wat de Heere heeft geantwoord, zult u het toch niet geloven. Ik ken uw oude inborst wel. Ze zweren hem echter met een dure eed dat ze naar zijn woord zullen handelen. Hij vraagt voor hen bij de Heere, en hij geeft hun het antwoord van God. Blijf in het land, zegt hij, u zult geen last van de Chaldeeën hebben. Man, zeggen ze, u liegt, wij willen niet naar u luisteren. Dan breekt zijn hart. Tot op deze dag, zegt hij, hebt u nog geen verbrijzeld hart. Dan gaan ze met hem naar Egypte. Als hij in Egypte is, profeteert hij hun wat hun in Babel zal overkomen. Dat alles kunt u vinden vanaf het 38e hoofdstuk tot het einde van zijn profetie.

De man heeft dikwijls van God de opdracht gekregen om te preken tot bekering en hij heeft het ook trouw gedaan. Hij heeft evenwel niet sterker aangedrongen dan een herder achter God past. Die andere predikers zoeken uw kwaad, zei hij,

maar ik niet. Ik heb zo lang voor u gebeden, totdat God zei: U zult niet meer voor hen bidden (vgl. Jeremia 7). Dit bedroefde mij zeer. Ik kon het niet laten en ik viel op mijn knieën. Ik riep voor u tot de HEERE, en ik zei: HEERE, wat wij niet kunnen doen, wilt U dat doen?

Wat wordt in onze tekst gevraagd? ‘Bekeer ons tot U’. En wat zal dan het gevolg zijn? ‘Dan zullen wij bekeerd zijn’. Wij willen niet eerder de zegen hebben. ‘Vernieuw onze dagen als vanouds’.

Er zijn dus vier zaken te bespreken, die onze aandacht verdienen:

1. De profeet valt voor de HEERE neer. ‘Ik moet bidden’, zegt hij.
2. Wat bidt hij? ‘Bekeer ons tot U’.
3. Zij zullen aan mij toch niet trouw blijven. Ach ja, HEERE, als u het werk doet, ’zo zullen wij bekeerd zijn’.
4. Wilt u niet eerder een zegen ontvangen? Nee, ’vernieuw onze dagen dan als vanouds’.

1.

Hij valt voor de Heere neer. HEERE, zegt hij. Dit is een Naam die Hij reeds lang geleden ontvan-

gen heeft. Het is een Naam die het Wezen van God uitdrukt. Het is die Naam waarmee God Mozes uitgezonden had. Het is Gods eigen Naam, het is Zijn gedenknaam. Allen die onder Gods kinderen in de duisternis zaten, hebben op die Naam gesteund. Het is die grote Naam die te vrezzen is. Het is die Naam, die uitdrukt dat Hij altijd bij Zijn volk blijven zal. God wil Zijn Kerk nooit verlaten. Hij wil ook dat de Kerk nooit samenkomt zonder dat die Naam op het volk gelegd wordt (Numeri 6). Het is die Naam, waarin alle parels te vinden zijn die aan de goddelijke kroon gehecht zijn. Het is die Naam, waardoor Hij het wezen geeft aan Zichzelf, aan al Zijn schepselen, aan Zijn besluiten, bedreigingen, beloften, en waardoor Hij een nieuw wezen geeft aan Zijn uitverkorenen. Ja, door die Naam bezit Ik, zegt God, zoveel majesteit, dat alle schepselen, die in de hemel en op aarde zijn, Mij aanbidden. Ik heb macht om al Mijn kinderen te helpen en al hun vijanden te vernielen. Ik heb de Geest om u te onderwijzen en een onuitputtelijke volheid om uw gebrek en leegheid te vervullen. Ik ben een volle Fontein. Hoeveel Ik ook geef, Ik raak niet uitgeput. Hoeveel Ik ook geef, Ik heb nooit minder. Wij moeten nu verder gaan met het 19^e vers.

O HEERE, zegt de man. Er zijn soms predikanten die er verachtelijk over spreken als vromen eens 'ach' en 'och' zeggen. Ze spreken er kwaad van. Het is een volk van ach en och, een volk van kreuners en steuners, zeggen ze. De aanhangers van deze nieuwe ideeën zullen het zwaar te verantwoorden hebben. Het is een teken dat ze het Woord van God niet kennen, en evenmin de be-roeringen in het hart van Gods kinderen. Het zijn waardige uitdrukkingen, die bij een bidder heel goed passen.

Want wat willen ze ermee laten zien? Hun aandachtige houding. Het is of de Heere Zelf bij hen aanwezig is. Ook laat het hun werkzame liefde zien. Mijn hart brandt: 'O Heere, hoor! O Heere, vergeef! O Heere, merk op en doe het, vertraag het niet!' (Daniël 9:19). Ze drukken er hun gemoedsbewegingen mee uit. 'O mijn ingewand, mijn ingewand! Ik heb barenswée, o wanden van mijn hart; mijn hart maakt getier in mij, ik kan niet zwijgen' (Jeremia 4:19). Dan hebben ze tranen op hun wangen en ze spreken smekingen. Het is een aanhoudend bidden: O, ik kan U niet laten gaan.

Wat wil dat 'o, ach en och' toch zeggen? Dat het geen uitstel kan lijden, de zaak is hopeloos, het is

met mij gedaan als U mij laat wachten. ‘Och, dat Ismaël mocht leven voor Uw aangezicht!’ (Genesis 17:18). Ach Heere, laat mijn zuster Mirjam genezen worden, zei Mozes, anders gaat ze sterven (Numeri 12). Het toont hun grote verlangen naar iets wat zij sterk begeren. Wat zouden ze het waarderen als ze het kregen en wat zouden ze er blij mee zijn als God het deed. Als men daarmee gespot heeft, wordt er met het werk van de Geest gespot. ‘O HEERE’ zo roept de profeet.

2.

Wat is uw bede en wat roept u, Jeremia? ‘O HEERE, bekeer ons tot U’. Waarom bad de man daar zo om? Omdat het iets zeldzaams is; niet allen krijgen de bekering. Het is zo nodig. U en ik kunnen die niet missen. Wat behoort ik dikwijls te prediken en lang aan te dringen. Dat is de belofte van God aan ons en van ons aan God. Wij hebben het nog niet gekregen in ons land. Ach, ik verlang ernaar dat Gij nu de hemel scheurt en met Uw Geest neerdaalt en ons bekeert in dit vreemde land.

Bekeren, wat betekent het woord en wat is de inhoud van het feit dat de profeet zo schreeuwde tot God?

Naar het woord is het:

- Maak mij verstandig, laat mij weer wijs worden, geef mij goede gedachten, laat mij tot mijzelf komen! De verloren zoon kwam tot zichzelf (Lukas 15:17). Een zondaar is een slecht mens, maar door de bekering komt hij tot zichzelf.
- Bekeer ons, breng ons tot tranen van berouw, doe ons voor U buigen en leed dragen. De bekering begint met droefheid en berouw; die vergezellen de bekering (Jeremia 31, Mattheüs 26). Geef ons een droefheid naar God (2 Korinthe 7:10).
- Breng ons van onze dwaalweg af. De zondaar loopt van zichzelf naar het verderf, naar de hel, op de brede weg. Als God hem bekeert, keert hij op tijd terug. ‘Want gij waart als dwalende schapen, maar gij zijt nu bekeerd tot de Herder en Opziener van uw zielen’ (1 Petrus 2:25).
- Keer ons om, maak van ons andere mensen. Wij kijken vanuit onze natuur naar Sodom, naar de zonde. Laat Uw genade ons omkeren als een kleed. Heere, bekeer ons, trek onze oude klederen uit, doe ons nieuwe aan.

Dat is bekeren. In de aktes van uitschrijving² wordt het woord gebruikt; laten de overheden het dan ook in hun hart bewaren. Zullen ze het wel willen weten dat ze van zichzelf geen verstand hebben en dat hun harten zó hard zijn, dat ze gebroken moeten worden? Zullen ze beseffen dat ze op een dwaalweg zijn en dat God hen moet omkeren? Zullen de predikanten het wel willen weten? Zal het gehele volk het wel willen weten?

Dat wat het woord ‘bekeran’ betreft. Maar wat is de inhoud?

In de eerste plaats wordt een mens dan gewillig gemaakt om de kwade weg te verlaten; hij wil er niet op blijven. Hij wil op de goede weg komen. Hij zegt als het ware: ik wil en ik zal erop komen en niemand zal het kunnen beletten. Geen bezwaren zullen mij ervan afhouden. Al kwamen mijn vader en moeder of mijn beste vriend, ik zou tegen alles en iedereen zeggen: Nee, ik wil van de kwade weg af en komen op de goede weg.

U zult in uw hart denken: Dat is zo algemeen,

2 Smytegelt gebruikt hier het woord ‘uitschrijfbrief’; hij bedoelt daarmee waarschijnlijk een acte waarin men officieel van een bepaalde instantie wordt uitgeschreven. Daar heeft de (plaatselijke) overheid dus ook mee te maken.

hoe gaat dat in zijn werk? U zult het spoedig zien of er bekering in het land plaats heeft of niet.

Weet u hoe het met zo'n mens gaat?

O God in de hemel, zegt hij, ik wist niet dat ik zo'n zondig schepsel was en dat ik mij zo vervloekt gemaakt had. Ik was een vloeker, een dronkaard en al wat lelijk was, maar ik ken mijn ongerechtigheid. Dat zegt God in de Bijbel. 'Alleen ken uw ongerechtigheid' (Jeremia 3:13).

Ach Heere, ik ben diep bedroefd dat ik vroeger zo geleefd heb, zo zondig en zo lang. Ik heb zo verschrikkelijk tegen U gezondigd en ik ben zo dicht bij de hel geweest. Het kon niet lang geduurd hebben, of ik had in de hel gelegen. Hoe hebt U mij kunnen verdragen. Ik kan het niet begrijpen. Ik schaam mij diep.

Dit veroorzaakt verslagenheid en verlegenheid. Ze zouden wel een hele stad of hun dorp waar ze wonen, willen samenroepen om hen raad te vragen. Ezra durfde zijn ogen niet op te heffen naar de hemel, hij was beschaamd en schaamrood. Hij zei: 'Mijn God, ik ben beschaamd en schaamrood om mijn aangezicht tot U op te heffen, mijn God; want onze ongerechtigheden zijn vermenigvuldigd tot boven ons hoofd, en onze schuld is groot geworden tot aan de hemel' (Ezra 9:6).

Ze komen met hun schuldbelijdenis tot God. Ze willen alles wel bekennen wat ze gedaan hebben. De zonden waarover ze vroeger gelogen hebben, worden nu beleden. Hun hele hart wordt opengelegd. Wat ze hadden willen verbergen, komt er allemaal uit. Nog eens, ze hebben een sterke afkeer van zichzelf. Hun hart keert zich om als ze zichzelf bezien en al de gruwelijke daden die ze gedaan hebben (Ezechiël 16). Ze zien zichzelf als zeer bezoedeld, terwijl ze altijd nette mensen waren. Ik kan mijzelf niet meer zien, zegt hij. Hoe afschuwelijk ben ik in mijn verstand, in mijn geheugen, in mijn hart, in mijn gesprekken, in mijn bedoelingen. En dan komen er tranen voor de dag. Ze komen al wenende tot de Heere, alsof ze een geliefde verloren hebben. Het gehele leger weende, er was een sterk geweeklaag; al de soldaten weenden. Ze noemden de plaats Bochim (Richteren 2:5). Ze schepten water en goten het uit voor de Heere, omdat ze niet genoeg wenen konden (1 Samuël 7:6).

Dan gaat men achteraf denken: had ik met die persoon maar geen omgang gehad, was ik daar maar niet geweest, had ik dat maar niet gedaan. O, mijn God, is het een kleine zaak? Ik heb gedobbeld, gespeeld en ik heb de godsdienst ver-

acht. Ik ben op plaatsen geweest waar ik gevaar liep om tot zonde verleid te worden.

Dan komen er plannen, goede voornemens en beloften. Ik wil en zal niet meer in de zonde leven. Ik ben lang genoeg goddeloos geweest; de zonde is voor mij een last. Daarop volgt er blijdschap dat ze de naam van de Heere openlijk mogen belijden. Ik heb, zo zeggen ze, aan God mijn woord gegeven. Ze beklagen de mensen met wie ze de zonden hebben gedaan en ze scheiden zich van hen af. Is er iemand die hen probeert tegen te houden? Nee, zeggen zij, al gaf iemand mij zijn huis vol zilver en goud, ik zou hem geheel en al verachten.

Als God een mens bekeert, wat gebeurt er dan? Kies nu, zegt Hij, wie u dienen wilt. Dan kiezen ze met Jozua ervoor om de Heere te dienen. ‘Aangaande mij en mijn huis, wij zullen de HEERE dienen’ (Jozua 24:15). O God, zeggen ze, ik ervaar zo’n blijdschap. Ik denk dat ik hetzelfde beleef als de kamerling. ‘Hij reisde zijn weg met blijdschap’ (Handelingen 8:39).

Ze danken God voor de bekering. Ik kan U nooit genoeg bedanken, zeggen ze, dat U mij hebt getrokken. U heeft Zich over mij ontfermd boven

zoveel duizenden. Soms zoeken ze de eenzaamheid op, dan weer het gezelschap van de vromen of van hun familie, dan weer komen ze in het openbaar, en ze maken een verbond met God. Op een stille plek zeggen ze: Heere, ik treed met U in een verbond en ik vraag niets dan de werking van Uw Geest in mijn hart. Wilt U mij tot een God zijn, dan zal ik U dienen! Dan weer komen ze met hun familie en huisgenoten met God in een verbond. Als ze bij Gods volk zijn, of in de kerk, maken ze een verbond. Ze schrijven het met hun hand dat zij van de HEERE zijn. Ja, al moesten ze het met hun bloed ondertekenen, ze zouden het doen. Ze geven hun hand en hun hart aan God. U bent mijn Getuige, Heere, zeggen ze, dat ik ervoor gekozen heb om U te dienen, en dat voor altijd en eeuwig. Ze mijden alle gezelschappen en gelegenheden waar aanleiding is tot zondigen. Ze blijven weg van plaatsen waar het gevaarlijk is en waar ze eerder wel kwamen. Ze zouden liever alleen leven, zeggen ze. Ja, als ze dan toch in zulke gezelschappen moeten komen en als ze voor hun standpunt hebben mogen uitkomen en niet hebben ingestemd met wat verkeerd was, danken ze God dat ze getoond hebben andere mensen te zijn.

Ten slotte gaan ze reformeren. Al is het dat er predikanten zijn die zeggen dat bekering niet aan de buitenkant gezien hoeft te worden, dat het niet op iets uitwendigs aankomt, toch gaan zij hun leven veranderen. Ze doen hun sieraden af. Is er een biddag, dan proberen ze de banden van de zonden los te maken en hun leden, die op de aarde zijn, te doden (Kolossenzen 3:5). Ze trachten hun rechteroog uit te steken, en hun rechterhand en rechtervoet af te kappen. Zo proberen ze hun meest beminde troetelzonden te overwinnen. Ze klagen over de inwonende zonde en willen daar zo graag van af. Ze wensen van de wereld ontslagen te zijn om in de hemel te zijn.

Voor wie bad de profeet om bekeerd te worden? ‘Bekeer ons’, zei hij. Waarom, man, hebt u het dan ook nodig? Hebt u dan ook al gezondigd? O ja, lees Jeremia 1, 12 en 20 maar eens. Hij wilde geen prediker zijn, omdat hij er zo tegenop zag. Toen klonk het: ‘Ik kan niet spreken, want ik ben jong’ (Jeremia 1:6). Ik wilde wel eens met U twisten over de weg van de goddelozen, omdat die zo voorspoedig was (Jeremia 12:1). Hij was er zo verdrietig over dat hij zo’n man van twist was. Ik wilde, zei hij, dat mijn moeder mij nooit

gebaard had: ‘Vervloekt zij de dag, waarop ik geboren ben’ (Jeremia 20:14). Denkt u dat de weg altijd zo gemakkelijk is als men door zijn eigen volk zo slecht behandeld wordt?

Bekeer onze vorsten, zegt hij, en bekeer mij. Wij hebben allen de bekering nodig. O, dat ieder van ons de kwade weg zou verlaten! Als U, Heere, de bekering niet werkt! De voorspoed zal het niet doen, ons geweten zal het niet doen. De tegenslagen zullen het niet doen en de predikanten zullen het niet doen. Ook het zure en het zoete uit het Woord zullen het niet doen. Het zal niet gebeuren als U het werk niet begint, in stand houdt en voortzet.

Tot Wie wilt u zich wenden, tot Wie moet u bekeerd worden, profeet? Tot U, Heere. Wat houdt dat in? Dit: laat de bede oprecht zijn, laat het niet alleen maar met de lippen of op een andere uitwendige manier gedaan worden. Laat het ons niet alleen maar te doen zijn om eigen voordeel, om bij anderen in de gunst te komen, of om aan de straf te ontkomen (Jesaja 56). De volksgenoten waren gericht op hun eigen voordeel. Ze hielden vastendagen en deden alles voor hun aardse geluk. ‘Zij allen keren zich naar hun weg, elkeen

naar zijn gewin', staat er in Jes. 56:11. Maar Jeremia zei: 'Bekeer ons tot Ú', opdat het blijken mag dat het ons om U te doen is. Laat het duidelijk zien dat wij met God verzoend zijn en dat God onze Vriend is en niet onze Vijand. Laat de bekering in ons leven niet ophouden, totdat wij eeuwig bij U zijn.

3.

Wel, profeet, als ik u eens zou ondervragen, wat zou dan de vrucht zijn? Dan gaat mijn hart open, dan 'zullen wij bekeerd zijn'. Wat houdt dat in? Dan zal niemand U meer kunnen of willen verlaten. Dan zullen wij zeggen: Gij zijt ons te sterk geworden, Gij hebt ons overreed, vgl. Jeremia 20:7. Als wij bekeerd zijn en het is Uw werk, Heere, dan zal het niet om de buitenkant gaan, maar dan is het een werk in het hart; dan gaat het om de waarheid (Jesaja 61:8). Dan behoeft dat werk niet verdacht te worden. Men kan erop aan. Dan zullen wij zo blij zijn dat U ons en de onzen zult bekeerd hebben. Die ons kennen, zullen het zien dat wij een zaad zijn, dat de HEERE gezegend heeft (Jesaja 61:9).

4.

Wel, profeet, zou God kunnen zeggen dat u dit alleen maar vraagt om uw oude zegen weer te ontvangen, namelijk dat Ik u weer in uw land terugbreng? Gaat het wel om de bekering? Gaat het niet meer om weer in uw land te zijn?

O nee, Heere, bekeer ons tot U, en ‘vernieuw onze dagen als vanouds’. Als ik om Uw zegen bid en U geeft ze ons en wij zouden ze dan weer misbruiken, wat zouden wij er dan aan hebben? Maar nu bid ik: ‘Bekeer ons tot U, dan zullen wij bekeerd zijn’. Geef ons dán Uw oude zegen, en niet eerder.

Wij hebben in het Woord gelezen dat hun hart opsprong van blijdschap, als ze aan de oude dagen dachten, ‘Ik overdacht de dagen van ouds, de jaren der eeuwen’ (Psalm 77:6). Ik gedenk de dagen vanouds, hoe ik placht heen te gaan onder de feesthoudende menigte (vgl. Psalm 42:5). Hoe heeft het Joodse volk gebloeid en wat hebben onze vaders in hoog aanzien gestaan.

Hoe ging het er bij die oude vadersen aan toe? Laten wij u eens een beeld schetsen hoe goed het er bij stond in de regering, in het leger, in de rechtspraak, en in de huisgezinnen! Hoe het dienen van God in liefde plaatsvond en hoe de

vromen in het hele land in eensgezindheid met elkaar optrokken!

Laten we al deze zaken eens onderzoeken.

Hoe ging het er in de regering aan toe? Werden er afspraken gemaakt? Werd ervoor gezorgd dat de vaders waardige opvolgers kregen? Als zulke afspraken bestonden, zouden ze ongeschikte mensen niet aanvaarden. De vorsten zorgden voor bekwame mensen als hun opvolgers; ze gedroegen zich in dit opzicht niet als kinderen. De schoonvader van Mozes gaf de raad om onder het volk bekwame mannen te zoeken, mannen die de gierigheid haten (Exodus 18). In Deuteronomium 1 lezen we hetzelfde. Mozes stelde oversten van tien aan, oversten van honderd, van duizend. Als u let op de leiders van het volk in die oude tijden, bent u verwonderd en uw hart zou vervuld zijn met blijdschap over de richteren, zoals een Barak en een Debóra. Zie een Samuël daar staan, midden tussen het volk. 'Getuig tegen mij', zei hij, 'wie ik verongelijkt heb.' Ze moesten het allen zeggen: Niemand. Als er vrome koningen waren die God vreesden, dan waren ze alom geacht. Het was een genoegen om te zien hoe het stond met de financiën in die oude dagen. Waren de kassen altijd leeg en uitgeput? Hoe ging het met

de inkomsten van de koning en van de vorsten? Als er wat gegeven moest worden, gaf het volk zoveel dat ze moesten zeggen: ‘Houd op, het volk geeft te veel.’ Als er wat in de tempel te repareren was, zetten ze een kist bij de deur en er werd daarin zo veel geworpen dat ze zeiden: ‘Er is overvloed.’ Het zilver werd soms gewaardeerd als stenen.

Hoe was het gesteld met de rechtspraak? Konden de oudsten en de rechters vrij rechtspreken? Werden ze gedwongen om het recht te buigen? Nee, maar het meningsverschil tussen iemand en zijn naaste moet u schikken, zonder geschenken aan te nemen. Vrees, zeiden ze, voor het oordeel van God! ‘Wie de goddeloze rechtvaardigt en wie de rechtvaardige veroordeelt, zijn de HEERE een gruwel, ja, die beiden’ (Spreuken 17:15). U zult de rechtvaardige niet veroordelen en de goddeloze niet rechtvaardigen, maar u zult ‘de rechtvaardige rechtvaardig spreken en de onrechtvaardige veroordelen’ (Deuteronomium 25:1).

In het leger waren er helden, over wie u verwonderd moet zijn. Hun gezicht was als de aanblik van een leeuw, en hun voeten waren in snelheid als die van de reeën. In 2 Samuël 23 durfde één persoon drie- of vierhonderd soldaten te weer-

staan en enkelen durfden een stuk van het land te bevrijden.

Wij hebben ze gezien in de regering, in de rechtspraak, in het financiële beleid, in het leger, maar nu letten we op de vroomheid in hun gezinnen.

Wanneer u in de gezinnen komt, ziet u hoe ze hun kinderen onderwijzen (Genesis 14:14). De ouders gaan hun kinderen vanaf hun prilste jeugd voor in de vroomheid. Daar staan de kinderen bij hun grootvader om onderwezen te worden. Daar staat een oude man en vertelt aan de kinderen wat zijn ouders hem verteld hadden: ‘O God! Wij hebben het met onze oren gehoord, onze vaders hebben het ons verteld: Gij hebt een werk gewerkt in hun dagen, in de dagen van ouds. Gij hebt de heidenen met Uw hand uit de bezitting verdreven, maar hen geplant; Gij hebt de volken geplaagd, hen daarentegen doen voortspruiten. Want zij hebben het land niet geërfd door hun zwaard, en hun arm heeft hun geen heil gegeven; maar Uw rechterhand, en Uw arm, en het licht van Uw aangezicht, omdat Gij een welbehagen in hen had’, zo lezen wij in Psalm 44:2-4. Daar kwamen de kinderen en zeiden: ‘Want ik was de zoon van mijn vader, teder, en een enige voor het aangezicht van mijn moeder. Hij nu leerde mij, en zei

tot mij: Uw hart houde mijn woorden vast, onderhoud mijn geboden, en leef' (Spreuken 4:3-4). In Spreuken 22:6 zei die koning: 'Leer de jongen de eerste beginselen naar de eis van zijn weg; als hij ook oud zal geworden zijn, zal hij daarvan niet afwijken'.

Wat zei de koning David tot zijn zoon Salomo? 'En gij, mijn zoon Salomo, ken de God van uw vader, en dien Hem met een volkomen hart en met een gewillige ziel; want de HEERE doorzoekt alle harten, en Hij verstaat al het gedichtsel der gedachten. Indien gij Hem zoekt, Hij zal door u gevonden worden, maar indien gij Hem verlaat, Hij zal u tot in eeuwigheid verstoten' (1 Kronieken 28:9). Hij deed hetzelfde wat eens een prins deed. Toen hij op zijn sterfbed lag, riep hij zijn kinderen. Hij zei: 'Ik ga nu sterven, maar pas toch op wat jullie na mijn dood doen. Verlaat de ijdelheid van de wereld, vrees God, blijf in liefde aan elkaar verbonden en eer uw moeder'.

Hoe ging het als u in de tempel of in de synagogen kwam? Wat een sieraden van hogepriesters! Wat een leraars vond u daar! Ze probeerden aan de gemeente de inhoud van Gods Woord door te geven. Het was een lust om hen bezig te zien. Hoe waren ze in de godsdienst bezig in tijden van

verval! Dan waren er de voorbeeldige profeten en priesters, die het volk in het rechte spoor probeerden te houden. Ze voerden hun opdracht uit, of het nu een koning of een andere persoon was; of het in goede aarde viel of niet; ze hadden zichzelf er graag voor over. Zie Elia eens zitten op de berg toen het vuur tot tweemaal toe uit de hemel kwam en een hoofdman met zijn vijftig soldaten verteerde (2 Koningen 1:9). Hoe getrouw was hij, toen hij naar de koning ging. U had Elia eens moeten zien toen hij zich met veel moed tegen de priesters van Baäl verzette.

Het gebeurde zelfs dat de koningen wenend tot de profeten kwamen en beleden: Ik verlies liever mijn paarden, ruiters en alles wat ik bezit dan dat ik God moet missen. Als u het volk in Gods huis eens had kunnen zien. De meest eenvoudige vrome stond in zo'n hoge achting. Zolang de oude vromen in leven waren, werd God gevreesd. Toen Mozes te moe werd om te bidden, was er een Hur die hem ondersteunde. Denkt u dat de mensen in die tijd zo klein in kracht waren zoals sommigen nu wel roepen? Ze waren er heel wat beter aan toe dan zij die dit beweren. Ze mochten wensen dat ze een klein beginsel van hun genade hadden. Onder de richteren was Samuël. De gemeente

verkeerde toen in een goede orde. De tucht werd gehandhaafd en er werden wachters aangesteld die trouw toezicht hielden. Denkt u dat het gewone volk zo onverschillig leefde als nu? De wachters stonden op hun post, zodat alles in goede orde verliep.

Daar is koning Uzzia die op het toppunt van zijn macht wilde offeren. Hij zei: Ik heb de priesters niet nodig (zoals ook velen nu zeggen dat ze de predikanten niet nodig hebben). Azária kwam naar hem toe en zei: Mijnheer de koning, doe het niet, het zal u niet tot eer zijn. Ik raad u niet aan om in de kerk uw macht te misbruiken. Toen hij niet wilde luisteren, stonden er tachtig priesters op, die hem naar buiten dreven. En God strafte hem met melaatsheid, zodat hij in een alleenstaand huis moest leven (2 Kronieken 26). Denkt u dat toen alles kon en mocht? Nee, dat is niet zo. Is er nog meer te noemen? Hoe stond het met de waarheid, de godsvrucht en de vrede? Die bloeiden. Hoe was de verhouding tussen de vromen onderling? Er was niet één kind van God of zijn hart brandde in liefde tot God. ‘Och, of al het volk des HEEREN profeten waren, dat de HEERE Zijn Geest over hen gawe’, was de wens van Mozes (Numeri 11:29).

Ze wilden hun talenten niet begraven, maar ze gebruikten ze tot nut voor hun vrienden en bekenden. Ze spoorden hun kinderen en bekenden aan om God te dienen. Ze wendden zich tot de troon van God en worstelden voor hen in het gebed. De profeet zei: Heere, mogen de tijden van vroeger weer aanbreken! Allerliefste Heere, als het met Uw wil overeenkomt, bent U er machtig toe. Wij leggen het in Uw handen dat wij die oude dagen nog eens opnieuw zullen zien aanbreken, als u ons tot U bekeerd zult hebben. Dit is de inhoud van onze tekst.

Toepassing

Het is door Gods goedheid met ons nog niet zo slecht gesteld. Ons land is nog niet verwoest. Maar wij moeten nu wel zeggen dat er veel dingen zijn die ons bedreigen en met zorg vervullen, en dit zal onze toepassing zijn. Het begint erop te lijken dat ons land door de oordelen en vervloekingen verteerd zal worden. De waarheid en de eerbaarheid dreigen ons te verlaten, zodat wij in een totale afval terecht zullen komen. Als er geen berouw of droefheid komt en men doorgaat in de huidige onverschilligheid, zal de Heere een weg inslaan die verschrikkelijk

zal zijn. De oprechte christenen moeten soms zeggen: Wij sterven, wij kunnen soms niet luisteren naar de gebeden en de preken. Als dit zo doorgaat, zullen in de kerk scheuringen ontstaan. Wij zullen het misschien niet beleven, maar er zijn hier wellicht mensen aanwezig die het wél beleven zullen.

Wanneer niemand zijn stem verheft tot behoud van de kerk, zal er een lauwheid en een onverschilligheid ontstaan met een oppervlakkige, dorre prediking. Deze predikanten, die nu al veel ingang bij de meer vooraanstaande gemeentelieden vinden, worden door een eenvoudig gemeentelid beschaamd. Als ze op vragen moeten antwoorden, durf ik er een eenvoudig gemeentelid tegenover te zetten. En ook al zijn ze predikant, ze kunnen over niets anders preken dan over perioden³, plichten en speculaties over de toekomst. Men moet zich afvragen: Is dat nu een predikant die boete en verootmoediging moet preken en waarschuwen tegen de hoogmoed? Preek eerst tot uzelf en als u uw leven hebt verbeterd en er berouw over gehad hebt, preek het dan tot ons. Zulke wijshoofden schreeuwen op deze manier

3 Naar de opvatting van Coccejus over de ordening van de geschiedenis in zeven perioden.

alleen hun eigen wijsheid uit. Als niemand hun wijsheid roemt, doen ze het zelf; maar als wij het goed nagaan, houden ze zich alleen maar op met plichten en perioden.

Weet u wat ons nog meer bedreigt? De vromen hebben moeilijke tijden te verwachten; ze zullen gehaat, bespot en als een last worden beschouwd. Wie ze onder zijn vrienden heeft, zal zich schamen hen te noemen. Het is te vrezen dat de tijd komt dat u wel de Schrift hoort verklaren, maar zonder een toepassing. En als u er een hoort, zal deze geen inhoud hebben; het zal als een steen zijn die tussen kikkers wordt gegooid. Er kan wel geroepen worden: Wel, hoe vervloekt is de toestand van de goddelozen, en hoe gelukkig is de toestand van Gods kinderen. Maar om raadsels van de ziel op te lossen en geestelijke moeilijkheden open te leggen, daarvan weten vele wijs-
hoofden niet. Ze weten niets van de toepassingen, waarin het onderwijs ligt dat zegt: Ik zal u niet laten gaan of u moet naar God.

Wat zullen wij zeggen, kind van God? U zult ook aan de wereld gelijk worden, u zult de stroom volgen en u wilt meedoen. Kind van God, God zal u straffen. Het is alsof u ook naar de hel wilt

gaan. Als u getrouw op uw post staat, zult u alles tegen krijgen. Daarom wilt u niet op de vromen lijken. Als u ergens in een gezelschap bent en ze de spot met u drijven, kunt u die vernedering niet verdragen. Ja, daar staat u en een totale verwoesting dreigt. Wij geloven dat God Zich gereed maakt om u te stellen als het Joodse land. Het is waar, wij zijn geen profeet, maar wij zullen de redenen noemen die we in Gods Woord vinden. Als God grote weldaden aan een volk bewijst en er volgen grote zonden op, is er altijd verwoesting gevolgd. Wij moeten over gelijke zaken gelijk oordelen. Als wij tegen u zeggen dat de ene zaak zo is gegaan, mogen wij dan niet aannemen dat een vergelijkbare zaak hetzelfde gevolg zal hebben? Overweeg daarom de volgende zaken eens.

God in de hemel heeft zo menige, bloeiende kerk rondom ons verwoest. Als wij nu dezelfde zonden bedrijven, wordt het dan geen tijd om eens achterom te zien? God zegt het Zelf: Ik heb de steden der heidenen, en haar straten eenzaam gemaakt, dat niemand erop wandelt (vgl. Zefanja 3:6). En wat zei God tegen Israël? Als gij Mij niet vreest: de brand is zo dichtbij dat u er ook in

betrokken wordt; als u in uw onboetvaardigheid voortgaat, zal Ik het land door het vuur van Mijn ijver verteren (vgl. Zefanja 3:8).⁴

Wat God ook doet, is dat Hij dikwijls bepaalde tekenen vooraf geeft die ons waarschuwen. Wat bedreigt ons? Dit: als wij ons verhardden onder het Woord, onder de zegeningen en onder de straffen, en als wij in onze goddeloosheid volharden, maken we de afval des te groter. Wij kunnen verwachten dat het met ons zal gaan als met Sodom. Als wij onder lichtere straffen niet op de goede plaats gebracht worden, zullen er zwaardere komen. Laten wij het ter harte nemen. Hoeveel tegenslagen zijn er in de handel en in de scheepvaart! Hoeveel aanzien heeft ons land al verloren. Hoeveel ziekten zijn er onder de mensen en beesten geweest! God heeft ons geslagen met natte en droge jaren. Als het zo begint, maakt God zich gereed van ons te vertrekken. Hij wijkt met de Geest van Zijn heerlijkheid. Het is alsof God zeggen wil: Ik wil door de goddelozen niet tegengesproken worden. Het is of God over de vromen zegt: Ik wil door u niet bedroefd worden. U moet voortdurend tegen de stroom op roeien. Wat bent

4 In het nu volgende gedeelte dat we weglaten, noemt Smytegelt wantoestanden in Europa, met name in Polen.

u geesteloos in het bidden of lezen! In Ezechiël 9 rees de Geest der heerlijkheid op en ging in de deur van de tempel staan. In Ezechiël 10 ging Hij op de dorpel staan. En in Ezechiël 11 ging Hij op een berg staan. Toen zei God: ‘Mensenkind, maak u gereed om te vertrekken.’

De reden is dat Gods kinderen en de predikanten in verlegenheid zijn om voor het land te bidden. Ze weten niet meer wat ze op biddagen preken of bidden moeten. Zei God niet een- en andermaal tegen Jeremia: ‘Gij dan, bid niet voor dit volk’ (Jeremia 7:16). Als een kind van God in de stilte zijn hart nog eens uitstort in een liefelijke alleenspraak tot God - dat gebeurt nog wel - dan is zijn hart gesloten als hij voor land of kerk bidt. Zou dat niets te betekenen hebben? Ik geloof niet dat ik hierin alleen sta. De Joden zeiden al: ‘Een rechtvaardige is in zijn bidden een pilaar voor de kerk’.

Dan is er nog dit. De vromen, de mannen en vrouwen die nog protesteren, worden weggenomen, en niemand let erop. Als er een vooraanstaand persoon sterft, over wie men veel goeds kan vertellen, praat iedereen over het verlies van zo’n godvruchtige. Maar wanneer het een onaanzienlijk persoon is die men niet kent, maar

die toch een cederboom is, over hem wordt er niet gesproken. Van iemand die slechts weinig genade heeft, gaat vaak veel uit. God neemt de voornaamste vromen ook van de kansel en uit de regering weg.

Het laatste is het toenemen van het pausdom in ons land. Dit is voor de inwoners, als ze op hun plaats zijn, onverdraaglijk. Zullen wij daarin de overheid prijzen? Dat kunnen wij in ons geweten niet. De Egyptenaren waren bezorgd over het vermenigvuldigen van de Hebreëen. De Filistijnen zeiden: Wat zal David met zijn mannen bij ons doen? Laten ze weggaan. Zo zijn wij beducht voor de pausgezinden.

Ten slotte. Dit alles veroorzaakt bij ons vrees, omdat alle zonden ongehinderd doorgaan. Het bedroeft ons tot in onze ziel, dat allerlei zonden als loterij, dobbelen en kaartspelen in onze stad voorkomen. Wees gewaarschuwd, overheid. U hebt al zoveel kwaad gedaan en u doet het nog, door al die zonden mogelijk te maken, waartegen door zoveel oude en verstandige mensen is gewaarschuwd. Maar is de zonde nu al of niet geoorloofd, afhankelijk van het gebod of verbod van de overheid? Of is dat afhankelijk van wat de Heere zegt? Rijken, wilt u zich in de zomer weer

overgeven aan dansen en feesten? En burgers, wilt u het ook doen? Haal dan uw hart maar op! Wij schrikken vaak omdat we het zien en horen vanuit onze woning. Zo gaat dat elk jaar. Maar gemeente, u bent ook niet zonder schuld. U moet niet alle schuld op de overheid werpen.

Nu zegt u: u stelt het zo hopeloos voor, wat moeten wij dan doen? Er moet bekering komen, of het is met ons afgelopen! U vraagt: is er bekering te verwachten? Ik geloof het niet. U zegt: waarom niet? Dat zal ik u zeggen.

Ten eerste, omdat de grootheid van God niet op ons hart weegt. De farao werd niet bekeerd toen hij zei: ‘Wie is de HEERE, Wiens stem ik gehoorzamen zou?’ (Exodus 5:2). Wij vrezen dat er geen bekering te verwachten is als men blijft zeggen: God is niet zo hoog; zou God erop letten? De tweede reden is dat de zonden doorbreken als water door een dijk. Dan is het gebeurd. Alle soorten van zonden raken steeds meer ingeburgerd onder de mensen. Er wordt met alles gespot. Als men daartegen waarschuwt, wordt men als een zwartkijker beschouwd. Toen dit gebeurde, ontstak Gods toorn (zie 2 Kronieken 36). Ook probeert men alles uit te stellen. Het is nooit ‘he-

den', het is altijd 'later'. Wij willen gepleisterd en op het lichtst genezen worden.

Nog een laatste woord. Wij geloven dat er hier wel mensen kwaad zullen worden omdat wij zo preken. Ik kan het niet helpen. God heeft ons door Zijn goedheid in onze jonge jaren enige barmhartigheid betoond. Ik hoop dat Hij het in onze oude dag ook doen zal. Misschien zal men zeggen: het volk kan het niet verdragen dat ze zo lastiggevallen worden. Zo'n predikant kunnen ze niet verdragen. Maar dat raakt ons niet. Ons hart is gericht op uw behoud; geef ons een plaats. U geeft die wél aan hen die in het geheim kwaad spreken en die uw hart van de vrome predikanten proberen weg te trekken.

Ziedaar, oordeelt u zelf. Op deze wijze verwacht ik geen bekering en ik geloof dat er velen met mij zó geen bekering verwachten. Wij zeggen u dan nog eens: wilt u vernieuwd worden als in de dagen vanouds, bekeert u, ieder op zijn eigen plaats. Laten de vertegenwoordigers van de overheid zich bekeren. Vindt u het ook een even grote eer om een zoon van de kerk te zijn als een vooraanstaand lid van de burgerij, zoals keizer Theodosius het eens uitdrukte? Gaat u alleen maar naar Gods

huis om door de mensen gezien te worden? Laten uw lege plaatsen niet zien dat God in uw hart geen plaats heeft? Bekeert u. Bent u niet met de Heere in een verbond gekomen? Hebt u het gebroken brood en de beker niet mogen gebruiken? Moet u zich dan niet bekeren? Sluit de poorten en doe afstand van uw tijdelijke beslommeringen, maar let op de oprechte christenen in het land en kijk of u ze kunt helpen.

Zoek geen omgang met goddeloze mensen, maar heb hoogachting voor hen die God vrezen. Ze achten u en zoeken bij God het behoud van uw zielen, maar ze doen dit in stilte. Help de mensen die in moeilijkheden zijn; luister naar het geroep van de weduwen en let op de tranen van de wezen. Bestraf hen die Gods naam lasteren en verzet u tegen afgoderij.

Laat niemand toe de rust in Gods kerk te verstoren en verwerp alle gevaarlijke nieuwigheden. Mijd de predikanten die de zonde niet bestraffen. Moet niet alles wat tot het ambt van de predikanten hoort, gericht zijn om voor de Heere Jezus kinderen te verwekken? Moeten ze hun hart niet op de kudde zetten? Moeten ze niet zó spreken dat het kleinste schaapje de stem van de Herder herkent? Moeten ze geen voorgangers verkiezen

die onpartijdig zijn en die daardoor in alle eerlijkheid kunnen uitspreken wat in hun hart is?

Moeten de vaders, die hun huisgodsdienst óf slecht doen óf nog nooit gedaan hebben, zich niet bekeren? Begin eraan, maak er een vaste gewoonte van en verbeter die. Let op uw kinderen en op uw hele huisgezin. Blijf worstelen in het gebed. Of wilt u dit niet? Zie dan toe wat het gevolg is.

Dit moet u dringen: ‘Heden, zo gij Zijn stem hoort, verhard uw hart niet’ (Psalm 95:7-8).

Waarom zegt u altijd: morgen zal ik mij bekeren, en niet nu? Doe het voordat de beslissing valt, voordat de dag van Gods toorn aanbreekt (Zefanja 2:2). Laten wij dan de Heere gaan bidden in de beslotenheid van ons gezin en gezamenlijk in de kerk. Ga ieder naar uw huis en maak een verbond met God. Keer u af van de kwade weg en ga over op de goede weg.

Bekeer u toch, anders houden wij op en laten u gaan, en laten we drijven wat drijft. Maar als u in ballingschap moet gaan, zult u eraan denken. Als u sterft en in het oordeel betrokken wordt, zult u eraan denken. Als u zich niet bekeert, zult u eraan denken, als u met ziel en lichaam in de hel zult zijn. Ik verklaar u: als u de zonden niet wilt laten,

zullen al uw uitvluchten - dit is geen zonde en dat is geen zonde - u bitter bekomen. U kent vaak nog geen vijftientig bijbelteksten uit het hoofd en u wilt toch als een wijs mens worden gezien. Ja, u kent uzelf niet. En als het eens hard stormt, dan klinkt het direct: geef ons uw woord en raad! Maar wilt u een raad ontvangen? Bid en worstel om bekering voor uzelf, voor uw gezinnen, voor uw hele nageslacht, voor allen die u kent, zoals de kinderen van de Rechabieten deden. Overdenk de behandelde zaken nog eens. Wij hopen en bidden dat God deze woorden zal willen zegenen, tot Zijn eer, omwille van Zijn Zoon.

AMEN

Ja, ik wens abonnee te worden op de Reveil-serie.

Naam:

.....

Adres:

.....

Postcode:

.....

Plaats:

.....

Zend ook een proefnummer aan:

Naam:

.....

Adres:

.....

Postcode

.....

Plaats:

.....

.....
(Handtekening)

In open envelop zonder postzegel zenden aan:

Pieters Media bv
Antwoordnummer 5
4500 WC GROEDE

Uitgave
STICHTING “SMYTEGELT-FONDS”

REVEREIL-SERIE

Voorzitter
Ds. J. Westerink, Urk

Secretariaat
Heereweg 7, 2161 AB Lisse.

Vrije giften en abonnementsgeld
storten op IBAN: NL94 INGB 0000 5814 92
t.n.v. Penningmeester
“Smytegeltfonds”, Putten

Abonnement: € 9,- per jaar (10 ex.)

Opgave nieuwe abonnees en adreswijzigingen
(bij voorkeur schriftelijk) aan:

Pieters Media bv,
Postbus 12,
4503 ZG GROEDE

of per e-mail: reveil@pietersgroede.nl
www.reveilserie.nl